

Beroepsprofiel Plaat-/Constructiewerker Dikke Plaat IV-9

Samenvatting

Algemene kenmerken

Het beroepsprofiel Plaat-/Constructiewerker Dikke Plaat wordt over het algemeen in de transportmiddelenindustrie aangetroffen, met name in de scheepsbouw. Betreffende bedrijven richten zich op nieuwbouw, reparatie, onderhoud en verbouw van schepen.

Tevens wordt dit profiel in de metaalproductenindustrie aangetroffen, met name bij constructiebedrijven. Betreffende bedrijven vervaardigen uiteenlopende (half)producten van plaat.

Kenmerkend is dat vooral met dikke plaat wordt gewerkt (globaal vanaf 5 millimeter).

De Plaat-/Constructiewerker is meestal werkzaam op de werkplaats, een werf of helling. Sommige profielhouders werken (daarnaast) op locatie.

Essentie van het profiel

De hoofdtaak van de Plaat-/Constructiewerker Dikke Plaat bestaat uit zowel plaatbewerking als constructiewerk. De profielhouder vervaardigt zelfstandig plaatdelen en profielen van dikke plaat en bewerkt, vervormt en verbindt deze plaatdelen.

De Plaat-/Constructiewerker Dikke Plaat werkt vooral met staalplaat, waarvan de dikte uiteenloopt van (globaal) vijf millimeter tot (soms) honderdvijftig millimeter. Soms wordt ook met non-ferromaterialen gewerkt (bv. aluminium). Behalve met dikke plaat werkt de profielhouder ook met staaf-, pijp- en profielmateriaal.

Het merendeel van de Plaat-/constructiewerkers Dikke Plaat is werkzaam in de scheepsbouw. Daar is de profielhouder actief in de voorbereiding (nieuwbouw schepen) of reparatie en aanpassing van bestaande schepen. In andere bedrijven is de profielhouder actief in de werkplaats waar de producten (zoals laadkleppen, containers of andere plaatconstructies) worden vervaardigd of gerepareerd.

De profielhouder verricht zowel scheidende (snijbranden, knippen), vervormende (walsen, buigen, ronden) als verbindende bewerkingen (lassen). Hij werkt daarvoor met conventionele machines of CNC-gestuurde machines. Daarnaast werkt hij met diverse hand- en meetgereedschappen.

Het laswerk dat de Plaat-/Constructiewerker Dikke Plaat verricht is vooral eenvoudig en niet-gecertificeerd. Meestal betreft dat hechtlassen, soms ook booglassen met beklede elektroden.

Het werkt is overwegend klein seriematig, soms enkelstuks.

Kernwoorden bij dit profiel zijn: zelfstandigheid, werken in teamverband, zorgvuldigheid en nauwkeurigheid.

Plaat-/Constructiewerker Dikke Plaat

Nummer: IV-9

I - ALGEMENE KENMERKEN VAN HET PROFIEL

Functienamen profielhouders in het bedrijf

Voorbeelden van functienamen bij bedrijven:

- Scheepsmetaalbewerker
- Plaat-/ijzerwerker
- Ijzerwerker (specifieke functienaam scheepsbouw)
- Plaatwerker (evt. Plaatwerker-I)
- Plaat-/constructiewerker
- Voorbewerker

Type bedrijven waar het profiel voorkomt

- De Plaat-/Constructiewerker Dikke Plaat is vooral werkzaam in de transportmiddelenindustrie, met name in de scheepsbouw. Deze bedrijven richten zich op nieuwbouw, reparatie, onderhoud en verbouw/modificatie van schepen, van uiteenlopende omvang.
- De profielhouder is daarnaast ook werkzaam in de metaalproductenindustrie, met name bij constructiebedrijven. Die bedrijven vervaardigen uiteenlopende (half)producten van plaatwerk, zoals (hydraulische) laadkleppen, containers e.d. Kenmerkend is dat vooral dikke plaat wordt verwerkt (globaal vanaf vijf millimeter).

Aantal profielhouders

In totaal gaat het om 3.000 - 3.500 profielhouders.

Positionering profiel binnen het bedrijf

- De Plaat-/Constructiewerker Dikke Plaat behoort tot de beroepsgroep Constructie.
- De Plaat-/Constructiewerker Dikke Plaat werkt meestal binnen de werkplaats van het bedrijf of eventueel op de werf of helling. Sommige profielhouders werken (daarnaast) op locatie.
- Het profiel kent raakvlakken met het profiel Plaat-/Constructiewerker Allround.

II - BESCHRIJVING BEROEPSACTIVITEITEN

Essentie van het profiel

- De hoofdtak van de Plaat-/Constructiewerker Dikke Plaat bestaat uit zowel plaatbewerking als constructiewerk. De profielhouder vervaardigt zelfstandig plaatdelen en profielen van dikke plaat en bewerkt, vervormt en verbindt deze plaatdelen.
- De Plaat-/Constructiewerker Dikke Plaat werkt vooral met staalplaat, waarvan de dikte uiteenloopt van (globaal) vijf millimeter tot (soms) honderdvijftig millimeter. Soms wordt ook met non-ferromaterialen gewerkt (bv. aluminium). Behalve met dikke plaat werkt de profielhouder ook met staaf-, pijp- en profielmateriaal.

- Het merendeel van de Plaat-/Constructiewerkers Dikke Plaat is vooral werkzaam in de scheepsbouw. Daar is de profielhouder actief in de voorbereiding (nieuwbouw schepen) of reparatie en aanpassing van bestaande schepen. In de overige bedrijven is de profielhouder actief in de werkplaats waar de producten (zoals laadkleppen, containers of andere plaatconstructies) worden vervaardigd of gerepareerd.
- De profielhouder verricht zowel scheidende (snijbranden, knippen), vervormende (walsen, buigen, ronden) als verbindende bewerkingen (lassen). Hij werkt daarvoor met conventionele machines of CNC-gestuurde machines. Daarnaast werkt hij met diverse hand- en meetgereedschappen.
- Het laswerk dat de Plaat-/Constructiewerker Dikke Plaat verricht is vooral eenvoudig en niet-gecertificeerd. Meestal betreft dat hechtlassen, soms ook booglassen met beklede elektroden.
- Het werk is overwegend klein seriematig, soms enkelstuks.
- Kernwoorden bij dit profiel zijn: zelfstandigheid, werken in teamverband, zorgvuldigheid en nauwkeurigheid.

Centrale beroepsactiviteiten	Extra beroepsactiviteiten
<p><i>Vorbereiding eigen werk</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Interpretieren van mondelinge instructies. • Lezen en interpreteren van werktekeningen, schetsen en uitslagen. • Aftekenen op materialen /plaatsen van merktekens e.d. • Vervaardigen van (eenvoudige) vormmallen (bv. van papier of folie). • Kiezen van de juiste gereedschappen. • Aanvoeren van materialen, door hijsen en takelen. • Instellen, afstellen en opstarten van conventionele machines en gereedschappen. 	<p><i>Vorbereiding eigen werk</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Instellen, afstellen en opstarten van CNC-gestuurde snijbrandmachines (autogeen, plasma). • (Assisteren bij) het in de stelling zetten van het schip of de sectie. • Maken van werktekening, schets of uitslag. • Bepalen van de eigen werkvolgorde.
<p><i>Uitvoering</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Snijbranden van plaat- en profieldelen, met behulp van conventionele branders (handbranders). • Verrichten van andere scheidende bewerkingen, zoals zagen, knippen. • Verrichten van verspanende bewerkingen, zoals boren, (door)slijpen, tappen e.d. • Opbouwen, plaatsens en verbinden van plaat- en constructiedelen door middel van hechtlassen. • Werken met hijs- en transportmiddelen, voor de aan- en afvoer van materialen. • Verrichten van vervormende bewerkingen, zoals buigen (bv. van spanten), richten, kanten. • Tussentijds controleren van het eigen werk, op maatvoering en verbinding. 	<p><i>Uitvoering</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Snijbranden van plaat en plaatdelen, met behulp van CNC-gestuurde snijbrandmachines (autogeen, plasma). • Vervormen van plaat met behulp van een wals: buigen, rondens, rekken, drukken, platwalsen). • Verbinden van plaat- en constructiedelen door booglassen met beklede elektroden.
<p><i>Nazorg en controle</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nabewerken van plaatdelen en constructiedelen, door afbramen en slijpen. • Meten en controleren van het eigen werk (maatvoering e.d.). • Schoonmaken van de werkplek. • Verrichten van eenvoudig onderhoud van machines en handgereedschappen. • Schoonmaken van machines en hand-, meet- en controlegereedschappen. 	<p><i>Nazorg en controle</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Meten en controleren van andermans werk. • Administreren van de eigen werkzaamheden.

<p>Houding</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sociale en communicatieve vaardigheden zijn van belang omdat de profielhouder in een team of koppel moet kunnen functioneren. • De profielhouder werkt vrij zelfstandig, binnen richt-lijnen van de werkvoorbereiding (of het bedrijfsbureau). • De profielhouder moet vrij flexibel zijn ten aanzien van zijn inzetbaarheid en moet onder tijdsdruk kunnen werken (stressbestendigheid). • Zorgvuldigheid en nauwkeurigheid zijn van belang met het oog op werken in gesloten ruimten (bv. ruim van schip) en de mogelijke risico's daarbij. 	<p>Houding</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sommige profielhouders kunnen hun eigen werk indelen (binnen kaders). Zij moeten hiervoor over een zekere besluitvaardigheid beschikken.
<p>Overige aspecten</p> <ul style="list-style-type: none"> • De Plaat-/Constructiewerker Dikke Plaat moet op de juiste wijze omgaan met hijs- en transportmiddelen (takels e.d.). • De profielhouder moet werken volgens de geldende voorschriften met betrekking tot milieu, veiligheid en arbeidsomstandigheden. • Gezien het feit dat het om zwaar plaat- en constructiewerk gaat wordt van de profielhouder een grote voorzichtigheid en aandacht voor veiligheid gevraagd. Datzelfde geldt voor het werken in bijvoorbeeld omgevingen waar gassen kunnen voorkomen (tankers) en het werken met snijbranders en zware machines e.d. 	<p>Overige aspecten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Profielhouders die op locatie werken, hebben minimaal een cursus Basisveiligheid voltooid. • Wanneer in gesloten ruimten wordt gewerkt (bv. tankers), moeten specifieke richtlijnen met betrekking tot gassen worden nageleefd. Wanneer een tanker binnenkomt, moet een daartoe aangestelde deskundige een zogenaamde 'gasvrijcertificaat' afgeven voordat de profielhouder de tanker mag betreden.
<p>Speciale aandachtsgebieden</p>	
<p>Niet van toepassing.</p>	
<p>Complexiteit en knelpunten</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Tekeninglezen is van essentieel belang voor een goede taakuitoefening: dit bepaalt de voornaamste complexiteit van het werk en (daardoor) ook het grootste afbreukrisico. De profielhouder moet een goed ruimtelijk inzicht hebben. • Maatvoering is in principe ook een afbreukrisico, zij het in beperkte mate: het werk vereist een beperkte nauwkeurigheid. • Wanneer met gassen wordt gewerkt (bv. bij reparatie van tankschepen) staan arbeidsomstandigheden en veiligheid hoog in het vaandel. • De profielhouder kan met zware machines werken bv. walsen met meer dan twaalfhonderd ton vermogen). Dat vergt specifieke kennis en vaardigheden. • Het verrichten van vervormende bewerkingen (zoals walsen van plaatdelen of buigen van spanten) vergt een gedegen vakmanschap (inzicht, ervaring, 'feeling'). Vooral de ervaren Plaat-/Constructiewerker Dikke Plaat voeren deze vervormende bewerkingen uit. 	
<p>Niveau beroepsprofiel</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • De Plaat-/Constructiewerker Dikke Plaat werkt zelfstandig, binnen richtlijnen van de werkvoorbereiding. • De ervaren profielhouder kan toezicht houden op bijvoorbeeld aankomend vaklieden. • De Plaat-/Constructiewerker Dikke Plaat beheerst een vrij breed scala aan werkzaamheden en technieken: scheiden, verbinden, deels verspanen. Daardoor is hij vrij allround inzetbaar: zijn kennis en vaardigheden zijn in beperkte mate beroepsgebonden, zodat hij zonder veel problemen kan worden ingezet binnen aanverwante (constructie)bedrijven. 	

III - DUURZAAMHEID EN DYNAMIEK

Trends en ontwikkelingen in de beroepspraktijk

- In dit beroepsprofiel doen zich relatief weinig technologische ontwikkelingen voor. De voornaamste ontwikkeling geldt voor een deel van de profielhouders: het snijbranden wordt in toenemende mate met CNC-gestuurde machines verricht. Daarentegen wordt bijvoorbeeld nog steeds gewerkt met machines uit de jaren vijftig van de vorige eeuw (bv. walsen).
- De scheepsbouw (waar het grootste deel van de profielhouders werkzaam is) is altijd een conjunctuurgevoelige bedrijfstak geweest en is dat nog steeds. Jaren van voorspoed worden afgewisseld met slechte tijden, waarin bedrijven saneren, gaan samenwerken, overgenomen worden of soms de poorten moeten sluiten. Een van de gevolgen is vergrijzing van het personeelsbestand: er worden in beperkte mate of helemaal geen nieuwe (jonge) werknemers aangetrokken en de huidige werknemers blijven in dienst tot hun (vervroegd) pensioen.
- Daar waar wél instroom van jonge werknemers gewenst is, blijkt dat vaak moeilijk: de arbeidsomstandigheden van dit werk (dan wel de associaties daarbij) zijn niet aantrekkelijk voor jongeren (lawaai, grof en vies werk, grote en koude bedrijfshallen, enz.).
- Een algemene ontwikkeling is de toenemende productiesnelheid en tijdsdruk. Dat vraagt meer efficiëntie en vakmanschap van de profielhouders.

Duurzaamheid van het profiel

- Het gaat om een vrij heterogeen beroepsprofiel: de profielhouders die in de scheepsbouw en -reparatie werken, verrichten een aantal specifieke vaardigheden die niet van belang zijn voor de profielhouders in de overige bedrijfstakken.
- Dit beroepsprofiel is redelijk duurzaam: de technologische ontwikkelingen zijn beperkt, maar ontwikkelingen op de markt kunnen wel van invloed zijn op de omvang en samenstelling van dit beroepsprofiel.

Instroomeisen

Voor dit profiel is minimaal VMBO⁺-Techniek noodzakelijk. Vanwege krapte om de arbeidsmarkt stromen echter ook lager opgeleiden in. Aanvullend wordt van de beroepsbeoefenaren verwacht dat zij zich bijscholen in lassen.

Werkervaring

Voor een volwaardig vakmanschap is volgens bedrijven ongeveer 5 jaar ervaring nodig, uitlopend tot 10 jaar voor de meest complexe werkzaamheden (zoals vervormen, rondwalsen).

Doorstroom

De Plaat-/Constructiewerker Dikke Plaat kan na verloop van tijd Meewerkend Leidinggevende verantwoordelijkheden vergaren; hij wordt dan ploegbaas of voorman.